

GŁOS NARODU

NR. 130. — ROK XXXIX.

SOBOTA

14 MAJA 1932.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i Drukarnia KRAKOW, ULICA SW. KRZYZA L. 11.
KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140 055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKOW 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie		Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Zagranicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludowego	Za każdą zmianą adresu dopłata 50 gr.
	z odnośnikiem	bez odnośnika				
Miesięcznie	6.20 zł.	5.70 zł.	6.20 zł.	9.50 zł.	5.70 zł.	

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. Drukarnia Nr. 133-44 i 144-06.

Konsekwencja zwycięstwa.

Było do przewidzenia, że olbrzymie sukcesy hitlerowców przy wyborach prezydenta Rzeszy niemieckiej, a następnie w walce o władzę w Prusach, która przyniosła im 162 mandaty, będą miały decydujący wpływ na dalsze kształtowanie się stosunków politycznych w Niemczech. Jedne i drugie wybory dowiodły, że hitlerowcy stanowią siłę, którą muszą poważnie brać pod uwagę wszystkie inne czynniki polityczne w państwie niemieckim, i to siłę o niezwykłej mocy atrakcyjnej, oddziaływującej coraz silniej nie tylko na rozegzaltowane umysły młodzieży niemieckiej, ale także na mentalność czynnych polityków, zmuszonych z konieczności liczyć się bardziej z realnymi warunkami, istniejącymi na terenie międzynarodowym w stosunku do postulatów niemieckiej polityki zagranicznej. Z jednej strony zwycięstwo hitlerowców zyskało im nowe masy zwolenników i podniosło nastroje nacjonalistyczne do najwyższego już niemal poziomu, z drugiej — stało się bodźcem dla czynników rządowych do coraz śmielszego wysuwania żądań, które jeszcze niedawno znajdowały się w sferze mniej lub więcej uchwytnych życzeń i aspiracji.

To jest ważniejsze od awantur i skandali, urządzanych przez hitlerowców na posiedzeniach parlamentu pod adresem członków rządu, czy też w stosunku do swych dawnych przyjaciół politycznych, którzy przeszli do innego obozu. Skandale i awantury stanowią bodaj najważniejszy atrybut taktyki hitlerowców, do którego uciekają się bardzo często i zawsze z dużym powodzeniem. W polityce wewnętrznej metoda ta służy im do wywierania coraz większego nacisku na rząd, a nazewnątrz system ten także odnosi pożądany dla nich efekt, bo doprowadził do tego, że w opinii państw zachodnich hitlerizm urósł do poziomu potęgi, z którą trzeba się poważnie liczyć. Rząd Brueninga, aczkolwiek zwalczany przez hitlerowców, zrezygnuje z wykorzystania tych nastrojów i wygrywa je następnie na terenie polityki międzynarodowej.

Zgodnie z zasadniczym punktem programu hitlerowców, podzielanym przez wszystkie bez wyjątku stronnictwa niemieckie, zwycięski hitlerizm uderza przede wszystkim w Polskę. Najpierw zainicjował niedawną hecę antypolską w związku z zekomentami zamiarami zbrojnego okupowania Gdańska, i przy pomocy prasy angielskiej zmobilizował przeciwko niej opinię zachodnio-europejską. Pomimo oficjalnych zaprzeczeń, zawsze coś z tej kampanji pozostało i ułatwiło hitlerowcom wszczęcie nowych antypolskich ataków tym razem w parlamencie niemieckim. Pośrednim następstwem tych ataków jest zgłoszenie dymisji ze stanowiska ministra Reichswehry przez gen. Groenera, który zdemaskował plany hitlerowców w stosunku do Polski. Wywołało to oburzenie w Niemczech. Nie znamy jeszcze przyczyn, które skłoniły gen. Groenera do rezygnacji, ale z całą pewnością można przypuszczać, że stało się to pod naciskiem opinii publicznej, która nie może darować ministrowi Reichswehry popełnionej niedyskrecji. Epizod ten stanowi nowy, niezmiernie charakterystyczny przyczynek do stosunków polsko-niemieckich. Jest jeszcze je-

dnym więcej dowodem tego, jakie Niemcy żywią plany w stosunku do Polski i jak umieją usuwać nawet najwyższych dygnitarzy państwowych, gdy ci, choćby pośrednio, mogą pokrzyżować te plany...

A obok tej akcji hitlerowców, zmierzającej do obrony rzekomo zagrożonego Gdańska, toczy się inna, już jawnie zdążająca do rewizji granic zachodnich Polski. W przeddzień dyskusji gdańskiej, tak niefortunnie zakończonej dla ministra Groenera, frakcja narodowo-niemiecka w parlamencie niemieckim zgłosiła wniosek, wzywający rząd do wszczęcia na terenie międzynarodowym zabiegów o rewizję Traktatu Wersalskiego, wykreślającego granicę między Polską i Niemcami. Wniosek tego rodzaju po raz pierwszy pojawił się w parlamencie niemieckim, dotychczas bowiem sprawa ta była tylko przedmiotem dyskusji prasowej oraz niejednokrotnie figurowała w wynurzeniach różnych osób, nie ponoszących jednak odpowiedzialności za politykę Niemiec. Teraz mamy do czynienia już z zupełnie oficjalną inicjatywą, co do której rząd Rzeszy będzie musiał zająć określone stanowisko. Oczekujemy tego z dużą niecierpliwością, aczkolwiek bez żadnych złudzeń i wątpliwości.

Już te parę przykładów wystarczy, żeby się przekonać, jak wielki wpływ wywarło zwycięstwo hitlerowców na nastroje niemieckie i jak spotęgowano zawsze bardzo silny w Niemczech kierunek antypolski. Nie ma w tem nic dziwnego i nie innego nie można było oczekiwać. Toteż jeżeli piszemy o tem, to nie dlatego, żeby się dziwić, albo się oburzać, ale żeby wykazać, jak błędne, naiwne i szkodliwe są mniemania niektórych polityków polskich, którzy pod wrażeniem naszych niepowodzeń na terenie polityki zagranicznej, spowodowanych w dużej mierze błędami kierowników polskiej polityki zagranicznej i fatalną polityką wewnętrzną, radzili i radzą szukać porozumienia z Niemcami. Zapewne, porozumienie takie jest możliwe, tylko chodzi o cenę, jaką musielibyśmy zapłacić za osiągnięcie tego porozumienia. Wniosek partji narodowo-niemieckiej i akcja antypolska hitlerowców nie pozostawia w tym względzie żadnych wątpliwości. Dają aż nadto wystarczającą odpowiedź i powinny rozprószyć wszelkie istniejące jeszcze złudzenia.

Trzeba się liczyć z tem, że wpływ hitlerowców na politykę rządu niemieckiego wzrastać będzie z każdym dniem aż do chwili, kiedy władza znajdzie się całkowicie w ich rękach. Jest to, zdaniem naszym, kwestja niezbyt dalekiej przyszłości. Zwycięstwo hitlerowców musi mieć swe daleko idące konsekwencje i ku nim właśnie idziemy.

A. D.

Sztab generalny rządu Niemcami?

Głos francuski o dymisji Groenera.

Paryż 13 maja (PAT) „Le Petit Parisien“, omawiając sprawę min. Groenera stwierdza, że w danym wypadku ma się do czynienia z wyraźną ingerencją niemieckiego sztabu generalnego do rządu państwem. Zachodzi pytanie, czy kanclerz Bruening nie będzie również któregoś dnia usunięty z urzędu przez armję. Faktem jest, iż sztab generalny odgrywa w rządzie coraz bardziej decydującą rolę.

4 posłowie angielscy jadą do Polski i Litwy.

Londyn. (PAT). W najbliższych dniach wybiera się do Polski oraz na Litwę wycieczka 4 parlamentarzystów angielskich, którzy wszyscy należą do partji konserwatywnej. Kierownikiem wycieczki jest wybitny parlamentarzysta sir John Sandeman-Allen, poseł w Liverpoolu, jeden z najwybitniejszych w Anglii rzeczowników dla ubezpieczeń żeglugowych i w sprawie zagranicznej polityki handlowej. Sir John Allen jest członkiem rady związków międzynarodowych izb handlowych i w tym charakterze był już w Polsce. Parlamentarzyści angielscy interesują się w pierwszym rzędzie sprawami gospodarczymi.

30 milj. złota wymieniono na dewizy.

Warszawa 13. 5. (Telef. wł.). W pierwszej dekadzie maja Bank Polski wymienił złota na około 30 milionów zł. na dewizy, skutkiem czego zmniejszył się zapas złota Banku Polskiego o tę sumę i wynosi obecnie 544,228.000 zł. Zapas dewiz zalicytowanych do pokrycia wzrósł o 31,142.006 zł. i osiągnął sumę 71,979.000 zł. Pieniądze i należności niezaliczone do pokrycia zwiększyły się o 512.000 zł. do sumy 117,602.000 zł. Stosunek procentowy pokrycia obiegu biletów i ratychmiast płatnych zobowiązań Banku wyłącznie złotem, wynosi 42,73%, czyli 12,73% więcej nad pokrycie statutowe. Pokrycie kruszcowo-walutowe wzr. sło do 48,38%, czyli o 8,3% więcej ponad pokrycie statutowe. Pokrycie złotem samego obiegu biletów bankowych wynosi 49,28%.

8 milj. złotych na roboty publiczne.

Warszawa 13. 5. (Telef. wł.). Ministerstwo Pracy i Op. Społecznej ma wyasygnować z własnych

NAPRAWA ORGANÓW
pneumatyczne i elektryczne przebudowy, strojenie przez monterów specjalistów, elektryczna instalacja miechów. Najniższe ceny, wykonanie fachowe.
ZAKŁADY BUDOWY ORGANÓW BRACI RIEGER
KARNIOW Śląsk — Rok założenia 1873.
Ekspozytura w Krakowie
ul. Sienkiewicza L. 2 a.

funduszu 8 milionów złotych na prowadzenie robót, przeważnie robót ziemnych, dla odciążenia w ten sposób funduszu bezrobocia. Suma powyższa ma być rozdzielona między samorządy terytorjalne, które zgłosiły plany odpowiednich robót.

ŁĄCZENIE MINISTERSTW.

Warszawa, 13. 5. (Telef. wł.) W dniu dzisiejszym odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którym po załatwieniu kilku spraw drobniejszych zapadła uchwała w sprawie unifikacji ministerstw. Utworzono zatem nowy urząd Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych i postanowiono znieść Ministerstwo Robót Publicznych.

Warszawa, 13. 5. (Telef. wł.) Wieczorem p. premier Prystor urządził herbatkę dla członków rządu, przedstawicieli kół gospodarczych.

Premjerem będzie Herriot.

PRZEWIDYWANIA BLUMA CO DO PRZESILENIA WE FRANCJI

Paryż, 13 maja. Przywódca socjalistów francuskich Leon Blum rozpoczyna dziś w „Populaire“ serje artykułów, w których będzie omawiał wszystkie możliwości rozwiązania kryzysu rządowego w związku z nowym ukształtowaniem większości w Izbie w następstwie ostatnich wyborów. W dzisiejszym artykule autor dochodzi do wniosku, że skoro frakcja radykalna stała się obecnie najsilniejszym stronnictwem, prezydent republiki zmuszony będzie powierzyć misję tworzenia nowego rządu przywódcy tej frakcji. Wbrew pogłoskom lansowanym w ostatnich dniach Herriot nie będzie się mógł sprzeciwić przyjęciu tej misji, ponieważ

w oczach kraju jest on uosobieniem partji radykalnej. Nie jest też do pomyślenia, aby chciał uciec przed własnym zwycięstwem i oddał władzę w inne ręce — o czem zresztą wcale nie myśli — a zatem należy przyjąć za pewnik, że przyszłym premierem zostanie Herriot.

KRÓL BELGIJSKI U PREZ. LEBRUNA.

Paryż. (PAT). Król belgijski Albert udał się do pałacu Petit Luxembourg w celu złożenia wizyty przyzydentowi Lebrun. Rozmowa trwała kwadrans, poczem król Albert odjechał do Brukseli.

Zniesienie misji francuskiej w Polsce.

Warszawa, 13. 5. (Telef. wł.) Berlińska „Telegraphen Union“ podaje wiadomość o rozpoczęciu rokowań polsko-francuskich w sprawie przedłużenia traktatu wojskowego pomiędzy obu państwami. Jednocześnie należy dodać, że francuska misja w Polsce będzie zniesiona ze względów oszczędnościowych.

Konferencja M. Ententy w Belgradzie.

Belgrad, 13 maja. Dziś przed południem rozpoczęła się tu konferencja ministrów zagranicznych państw Małej Ententy. W konferencji tej biorą udział dr. Benesz, książę Ghika i Marinkowicz. Obrady potrwać trzy dni i zakończą się w niedzielę 15 bm. w południe. Przedmiotem obrad, wedle oświadczenia oficjalnego — będzie kwestja rozbrojenia, sprawy re-

paracyjne oraz kwestja współpracy gospodarczej państw naddunajskich. W niedzielę w południe przyjęci zostaną przedstawiciele prasy krajowej i zagranicznej i otrzymają informacje dotyczące wyniku obrad.

WYDALENIE 4 NAUCZYCIELI POLSKICH Z NIEMIEC.

Pila, 13. 5. (PAT). Władze niemieckie wydalily z Niemiec 4 nauczycieli polskich szkół mniejszościowego z powiatu bytomskiego oraz złotowskiego. Równocześnie władze niemieckie zamknęły zupełnie dwie szkoły polskie w pow. złotowskim. Zarządzenia te, godzące w podstawy reklamowanego przez Niemców szkolnictwa mniejszościowego w Prusach, wywołały wielkie wzburzenia wśród ludności polskiej, uważającej je za początek okresu wzmoczonego ucisku.

Fabryka pierników ANTONI ROTHE Kraków Sławkowska Nr. 20

chciała dać 10.000 zł. nagrody temu ktoby oświadczył że „ANTONETKI“ nie są najwytworniejszymi pierniczkami, ale wobec braku kandydatów od zamiaru odstąpiła

